

OBMURSKI TEJAVE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA OBMURJE

Pregl jmo storjeno delo - pa bomo ugotovili, če smo se dovolj pripravili za IV. kongres OF

Od 25. do 27. aprila bo v Ljubljani IV. kongres Osvobodilne fronte Slovenije, katerega se bo udeležilo po dosednjih prijavah nad 900 izvoljenih delegatov občinskih organizacij OF in veliko število gostov. Ne bo napak, če se ob tem malo zamislimo v naše delo in si po-

stavimo vprašanje kako smo pripravljani na ta dogodek. Pomen IV. kongresa je veliko večji od dosedanjih kongresov predvsem zaradi tega, ker se bo Fronta preimenovala v Socialistično zvezo delovnih ljudi in prevzela navede in širše naloge, kot jih je imela doslej.

Dogodki zadnjih dni

EISENHOWERJEVE PONUDBE MOSKVI. — Ko je sedajni predsednik ZDA general Eisenhower v imenu republikanske stranke prevzel 20. januarja ameriško upravo v svojo roko, so mnogi v svetu pričakovali, da ga bodo potegnili za seboj skrajno reakcionarne, puštolovske in militaristične skupine med republikanci. Nekateri politični opozovalci so tedaj že napovedovali nove zapletilje na daljnem vzhodu.

Nasi frontni odbori in aktivisti so imeli vsi zimo napri- mernejši čas, da so lahko razlagali članom pomen preimenovanja in razširjene naloge te nove vsesplošne ljudske politične organizacije. Tam, kjer so občinski in vaški odbori OF bili vsaj malo delavni, je bilo dovolj sestankov, izobraževalnih tečajev, kulturnega dela in folklornega. Murskije je bilo vsega tega več kot v prejšnjih letih. Lahko trdimo, da se je na

splošno po VI. kongresu ZKJ, zlasti pa po IV. kongresu Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije počelo delo naših frontnih organizacij. To je zlasti pravilnega tolmačenja preimenovanja organizacije in njenih nalog. Najbolj razgibano delo je bilo in se še vedno odvija v krajih, kjer frontni odbori delajo kar najbolj samostojno. Med vsemi pa še vedno prednjačijo v občini Čankova. Ravno tu se lepo odražajo delo komunistov med ljudmi. Komunisti so pravilno razumeli svojo vlogo v Fronti in prenesli nanjo reševanje vseh političnih, kulturnih in vzgojnih nalog. Splošno izražanje, ki so ga opravile preko zime naše frontne organizacije, lahko sma-

tramo za glavno torišče dela. Izobraževalni tečajji in predavanja Ljudske univerze so ponekod postali zelo priljubljeni in se posamezne vasi res lahko ponosajo z uspehi na tem področju. V zbiranju prispevkov za kulturni dom prednjačijo prebivalci občin Čankova, Mačkovič, Salovci in Križevci. V dvaindvajsetih občinskih vodstvih OF je vsega 257 odbor- nikov, med njimi pa je žena samo 25. To bo treba pri bodočih volitvah odborov Socialistične zveze popraviti. Podobno velja tudi za vodstva osnovnih organizacij, kjer je med 1184 odbornikov 126 žena! Pri 181 osnovnih organizacijah, kolikor jih je trenutno v okraju, ugotavljamo, da ne pride ena žena na vsak odbor.

12 let Osvobodilne fronte

Letos 27. aprila bo preteklo 12 let od ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega ljudstva. V vsem obdobju svojega delovanja je imela najvažnejšo nalogo, zbrati delovno ljudstvo in ga voditi v borbi za lepše življenje. Ta borba se ni bila le sedanjem času vzgoja ljudi vsa leta z enakimi sredstvi — največjega naloga. Ob 12. obletnici OF pa se bodo zbrali najboljšnji člani in kongresu, ki bo razpravljal o bodočih nalogah, obenem pa bo tudi spremenil ime Osvobodilne fronte v Socialistično zvezo delovnega ljudstva Slovenije, ki je sedanje razmere in naloge organizacije primernejše.

Pojačano delo množičnih organizacij v M. Soboti

V sami Soboti so precej naradili predvsem na organizacijski utrditvi. Na območju mesne deluje 11 osnovnih organizacij Socialistične zveze, od teh 6 v samem mestu. V zadnjih treh mesecih je v Socialistično zvezo pristopilo okrog 600 novih članov.

Organizacijska uvrstitev osnovnih organizacij pa ima svoj delež tudi v razgibanem delu množičnih organizacij, ki se je v zadnjih mesecih zelo povežilo. Posebno delovno se bile množične organizacije na IV. terenu v Soboti. Tu so se obnesla 4 predavanja Ljudske univerze, ki jih je pripravil terenski odbor Socialistične zveze. Odbor žena je pripravil štiri vzgojna predavanja, žene in mladinke pa so izvedle tudi tečaj za ženska ročna dela. Delovna je tudi mladina. Mlad-

1300 novih članov Socialistične zveze v ljutomerskem okraju

V zimskih mesecih, največ pa v času po novem letu, je skopilo v vrste Socialistične zveze 1300 novih članov v okraju Ljutomer. Največji porast članstva beležijo v občini Videm ob Savinji.

Tudi v ljutomerskem okraju se izmanjšuje Socialistične zveze mnogo storile predvsem v ljudskoprometnem in izobraževalnem delu.

Po težavah - lep napredek v Lendavi

Osvobodilna fronta v Lendavi je danj časa prevzela težave. Zaradi velikega števila članov je bilo težko imeti pregled nad člani in pobirati članarino. Če ni bilo teh osnovnih stvari, če vodstvo organizacije ni moglo biti vedno na čelu, pa je bilo težko uspešno opravljati druge naloge. To stanje pa se je močno izboljšalo v zadnjih mesecih in se izboljšuje. Kakor v nekaterih drugih krajih, tako je tudi v Lendavi Socialistična zveza delovnega ljudstva — kakor je bila Fronta preimenovana na zadnjem kongresu v februarju — poživila svoje delo. To se je začelo takrat, ko so n. asvojih sestankih in konferencah volili delegate za kongres Fronte.

enega, ima čez 100 članov, namnojšji celo 180, kar je dovolj za sestanek, če je odziv dober. Po rajonih so rajonski zaupniki, ki vodijo po navodilih odbora delo članov v svojem kraju. Ti pa vodijo tudi evidenco članstva, izdajajo novim članom legitimacije in pobirajo članarino (sprejemali so tudi nove članove, ki so morali oddati člani na svojem sestanku).

davanjih člani spoznavajo, kaj je koristno in kaj je potrebno delati.

Letos organizira Socialistična zveza delovnega ljudstva skupno s sindikati v Lendavi proslavo 1. maja. Pred temi so to nalogo prepustili sindikatom; sedaj pa smatrajo oboji za svojo dolžnost, da se ta praznik čim lepše in dostojneje proslavi. Tako Socialistična zveza delovnega ljudstva v Lendavi vse bolj prevzema tisto vodilno vlogo, ki ji v naši družbi pripada.

Tako mestni odbor, ki je s tem razrešenjem raznih drobnih nalog lažje opravil svojo vodilno vlogo. To se kaže v samem delu. Obisk predavatelj Ljudske univerze je bil v Lendavi kar zadovoljiv, saj je skoro na vsakem predavanju bilo čez 100 ljudi, na nekaterih celo več sto. Gotovo ima Socialistična zveza pri tem nekaj zasluga. Dober obisk na predavanjih pa bo gotovo prispeval k nadaljnjemu napredku in razširitvi dela članov Socialistične zveze delovnega ljudstva; saj na pre-

Po novih poteh v večjo kmetijsko proizvodnjo

MISLI O DESETLETNEM PERSPEKTIVNEM NAČRTU RAZVOJA KMETIJSTVA V PREKMURJU

Na zadnjem, tretjem rednem zasedanju obeh zborov OLO M. Soboti so razpravljali o predloženem desetletnem načrtu razvoja kmetijstva v okraju. Načrtu je bil izdela na podlagi praktičnih ugotovitev in izkušenj intenzivnih kmetijskih obratov. Predloženi perspektivni načrt bo v teh dneh predložen v široko diskusijo prebivalstva, tako da bo mogoče pri dokončnem zaključku vsestransko upoštevati želje in predloge kmetovalcev.

del proizvodnje odtrgajo od ust za prodajo. Osnovna delovna sila je vprežna goveja živina, kar povzroča visoke proizvodne stroške, ki običajno presegajo prodajne cene pridelkov. Desetletni načrt predvideva široko arondacijo, za kar obstoje pojog. Z združitvijo zemljišč bo šele mogoče začeti s sodobnim mehaniziranim kmetijstvom.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Strahovite posledice vojne na Koreji — sto tisoči otrok brez staršev tavajo po deželi.

Toda je prvi dnevi upravljanja novega predsednika so pokazali, da se pri njegovem do ne preveč lovo ravna po volilnem programu republikanske stranke, niti se dal vpiljati od onih prenapetih, ki bi mu lahko samo zmanjšali ugled v ZDA in v svetu. Morda se ta razvoj ne čuti v toliki meri v notranji političnem dopajanju. Dokaj očten pa je na področju znanje politike. Vesela novica, da so te dni na Koreji je zamenjali dve skupini bolnih in ranjenih vojni ujetnikov obeh borečih se strank, dokazuje, da so v Washingtonu popustili v odnosu do severnokorejskega in pozneje kitajskega napačca. Svoje trdoglavoosti so se odrekli tudi v Kitajski in severnokorejski prestolnici in celo ponudili nova popajanja za premirje. Kakor kažejo zadnja poročila, se bodo leta prišlo 25. 1. na celotno področje razmeroma hitrem sporazumevanju zadnjih dni, nas ne bo presenetilo, če bodo predstavniki Združenega poveljstva in kitajsko-severnokorejske armade rešili v nekaj dneh še edino sporno vprašanje predvidenega sponazovanja — celotno zamenjavo vseh vojnih ujetnikov na Koreji.

Eisenhower torej namerava izpolniti svoje predvolilne obljube. Toda predsednik ZDA je šel te dni še dalje. V svojem drugem odprtem govoru ameriškim ljudstvu je pozval SZ, da prične odkriti sociološki in zgodovinski državnimi, da bi tako upostavljal trajen mir na svetu. SZ naj se odreci vmešavanja v zadeve južnoazijskih držav (Indokin in Malajzije), kjer divjajo po svojem obsegu manjše, toda po srdčnosti niti manj srdite bilke med kolonialnim silam naklonjenimi vladami in osvobodilnimi gibanji, ki so več ali manj pod moskovskim nadzorstvom.

V svojem širokem programu se predsednik Eisenhower tudi zavzema za enotno Evropo, v kateri bi hle kot enakopravne članice tudi reinitivno svobodno in neodvisno države Vzhodne Evrope. To pomeni, da bi se Moskva morala odreci tudi svoje imperialistične politike nad Madžarsko, Rumunijo, Bolgarijo, Poljsko, Češkoslovaško...

DOGODKI V BURMI in pa z njimi povezana razprava pred Generalno skupščino pa kažejo, da se bodo morali vmešavanja v tuje notranje zadeve odpovedati tudi v Vzhodni Aziji. Zlasti na razniča, da se na ozemlju Burme še vedno potkajo ostanki nekdanje Čankajkovijske armade in sprejemajo podporo s Formoze in po njem od ameriške vlade,

se vsakelej kosa s praviciami Burme do popolne neodvisnosti. Sicer je skušala ameriška diplomacija v trenutku, ko je burmanski predstavnik v OZN vložil pritožbo proti Čankajkovijski vladni, zadevo urediti s posej povzeman in jo tako iziniti z dnevnega reda. Toda to je ni ni presrečilo. Večina v OZN je obsodila zdrževanje tujih čet v Burmi. Resolucija, ki jo bo objavil politični odbor, bo brez dvoma zahtevala od kuonantitarnih čet, naj se umaknejo z tujeja ozemlja, ali pa se dodi vsaj internirati.

Čankajkovek pa se ji bo moral hoček-noček ukloniti. HO SI MINHOVE ČETE PRODIRAJO V LAOS. — Novice te vrste so močno prizdale francoski kolonialni upravo in vlado v Parizu. Je Vietnam, kjer se kolonialne čete skupno s Francosom naklonjenim vladnim predstavnikom Bao Dajem bore proti osvobodilnemu gibanju pod vodstvom Ho Si Minha, se je borba sedaj presnela v sosedno državo Laos. To pomeni, da so francoske pozicije v Vietnamu kljub ameriški pomoči vse šibkejše. Francoska vlada bo skušala zvezo siliti pred Generalno skupščino, kajti Laos je ena od držav, ki naj bi sprejeli kot novo članico v OZN.

Zastave, krasitev in prazniki

Lep običaj je, da ob državnih praznikih ali kakih pomembnih dogodkih damo svojemu podobno preobleko naših članov in poslojnih. Tudi prav je tako. Državni prazniki so slovesni dnevi za slehernega državljanca, zato dajemo temu prazničnemu razpoloženju tudi zunanji vid. Glavno, vnanje znamenje državnega praznika je državna zastava.

ne delajo časti delovnemu kolektivu. Lepo bi bilo na tovrstnih poslojnih poleg državne obešiti še slovensko zastavo in pa zastavo Zveze komunistov.

Kaj pa ostale krasitve naših posloj? Navajeni smo bili raznih venecov, ki so se hitro posušili in nemalokrat viseli tako dolgo, da jih je potrgal veter, ker pač ni bilo roke, da bi jih snela. To je huda malomarnost in grdo je, če se še vedno ponavljajo. Najlepše okrasitve vsake hiše za državni praznik je zastava in pa rože na oknih, v trgovinah pa lepo urejene izložbe s primernimi fotografijami ali umetniškimi slikami in lepo izpisanimi parolami. Kadar krasimo z venci in zelenjem, naj bo to res sveže, vse pa odstranimo takoj, ko je praznik ali praznovanje končano. Podobno naj vsajajo zastave. Dokler praznik traja. Dogaja se pa, da zastave visajo kar tjavendan št par dni po končanem prazniku, v dežju in soncu, in nihče ne ve, zakaj. Zastava je svetvinja in jo pokažemo je takrat, kadar je res primerno, da z njo poudarimo: danes je slovesen dan.

Toda pogledjmo malo, kako je to stvarjo pri nas. Večina naših zastav izvira še iz prvih povojnih let, zato so že obidele, marsikje celo raztrgane in kot take neprimerne. Nekaj časa je bilo res težko, ker ni bilo blaga za nove, sedaj ga je dovolj in naj si sleherni hiša, ki ima preveč obidele in čunpato zastavo, prisrčki novo, ki bo v obliki, prebivalcem in državnemu prazniku. Greje vredno so pri tem posamezna podjetja in ustanove, kjer take zastave res

Ob Prazniku dela bodo obiskali Gančane

občini Lendava so razpravljali tudi o postavitvi spomenika narodnemu heroju Stefanu Kovaču v njegovem rojstnem kraju v Nedelici. Sklenili so, naj bi gradnjo spomenika v Soboti in Nedelici vodil en odbor, ki je v Soboti, in oni bodo svoje prispevke, kakor tudi oni, ki jih bodo zbrali v svojem kraju, nakazovali temu odboru. Poleg večjih prispevkov so doslej zbrali z bloki 29.000 dinarjev.

Razmišljamo malo o tem, pa si bomo priznali, da je res tako. Oboje, glede zastav in okrasitev, velja tako za naša mesta kot podeželje. Poučimo ljudi o tem in skrbimo za red tudi pri tej stvari.

Nekateri mojstri ne upoštevajo predpisov

ki določajo njihove obveznosti do vajercev

Službena razmerja med delodajalcem in delojemalcem so urejena s predpisi. Enako tudi razmerja med mojstrom in vajencem. To je podrobno navedeno v učni pogodbi, ki mora biti podpisana ob vsakem nastopu učenja. Kljub temu se dogajajo veliki prekrški, ko mojstri ne upoštevajo svojih dolžnosti, zaposlujejo vajence več ur, kakor je dovoljeno, obremenjujejo jih z raznimi hišnimi in gospodarskimi deli, pri vsem tem pa jim ne dajejo nagrad, ki jih vajenci po predpisih zaslužijo.

Delavska inspekcija in sodnik za prekrške imajo mnogo opravka z nekaterimi takimi mojstri. To pa ni le njihova dolžnost. Pravice naših vajencov bi vsi predpisani delodajalci, vsem pa sindikalne in mladinske organizacije. Vajenci so mladi in mnogokrat ne vedo, kakšne so njihove pravice ali kako naj si jih priborijo.

V soboškem obkroju je precej takih mojstrov. Ili prikazujejo svoje vajence pri njihovih pracicah. To pa ne smemo popustiti, kajti med mojstri so tudi poštenjaki. Vendar sedaj nekaj primerov le o slabih mojstrih.

VAJENCI NIMAJO ČASA DELATI V DRUŠTVIH

Ludvik Rajbar, avtomehanič v Soboti, zaposluje dva vajenca, ki sta morala delati dnevno po 10 in več ur. Kljub temu jima ni dal predpisane zimske dopusta. Vajenci pri mizarstvu mojstru Ludviku Čiru v Soboti mora prav tako delati dnevno po 10 in še več ur. Ni boljše se ne godi vajencu pri čevljarstvu mojstru Janecu Gregorju v Soboti; še slabše pa vajencu pri pekarskem mojstru Alojzu Kermarju v Soboti, ki mora delati po 10 do 12 ur in to še ponoči.

Podobnih primerov je še več v Soboti in na podeželju. Če upoštevamo dejansko stanje, ne moremo očitati vajencem, zakaj ne sodelujejo v telovadnicah, ne v drugih društvih. Vzrok ni le v tem, da vajenci ne bi hoteli, temveč mnogi nimajo časa. Prior na vaje ob določeni uri. Kdor pa ne prihaja redno,

imamo zgublivo vajo, a poleg tega pa tudi ni zaželen. Sicer morajo vajenci obiskovati tudi obrtno šolo in se morajo učiti. Kljub temu pa bi imeli še nekaj časa za telesno in kulturno vzgojo, če bi jih mojstri zaposlovali le predpisani čas.

Tega pa ne smemo popustiti, kajti nekateri vajenci bi imeli čas in se kljub temu ne vključijo v društva. To pa je vprašanje vzgoje vajencev, zato o tem drugič.

Z VAJENCEM IMAM LE ZGUBO

Tako se prerači Izgovarjajo nekateri mojstri, predvsem takrat, kadar jih člani delavske inspekcije ali sodnik za prekrške vprašajo, zakaj vajencem niso izplačevali predpisane nagrade. Taki primeri se dogajajo predvsem po vaseh. Stefan Karika, mizar v Turnišču, določuje svojemu vajencu 19.480 din, ki bi mu jih moral plačati po uredbi za ves čas njegove učne dobe. Ko je vajencu to prosil, ga je odslovil, namesto da bi mu plačal.

Tako nekateri mojstri hočejo ustrahovati svoje vajence in njihovo učno, češ če ne bo tako, kakor hočem jaz, vas ne rabim. Zato je razumljivo, da vajenci ne upajo povaditi pred mojstrom, kako ta ravna z njimi. Se drugače se boje, dokler se nasproje med njimi in mojstri, toliko ne vztrajajo, da ne morejo več izdržati. Zato bi mojstre paziti na take prekrške mojstrov, ki jih delavske inspekcije in pomagati prizadetim vajencem.

Primer Stefan Karika ni osamljen v Turnišču našedmo tudi podobnega mojstra. Štefijačev Janja Jozefa Lebarja, Tudi Aleksander Kodila, čevljar v Andrejčih, bi rad zaslužil na račun svojega vajenca.

Kako pa je v izgubo? Čeprav bi morala biti glavna naloga mojstra, da v učni dobi usposobi svojega vajenca za pomožni študij in čeprav bi jo mojstri dosledno spojevali, ne bi imel noben mojster izgube pri svojem vajencu, ker so njihove nagrade v primeri s plačbo

močnikov zelo nizke. Vajenci pa v drugem in tretjem letu učne dobe že precej naredijo, nekateri toliko kot pomočniki.

Ce pa nekateri mojstri uporabljajo svoje vajence za druga dela in pri tem zanemarjajo njihovo učenje, pa naj pripisajo sami sebi, če jim vajenci ne koristijo v delavnici toliko, kot bi jim lahko.

Zato pošteti državljan ne bodo upoštevali podobnih izgovorov mojstrov in jim prepustili vajence za mladi in namilnost. Če se vajenci sanj in njegovi starši ne upajo pritožiti, bodo nastopili proti takim primerom na sestankih ali jih prijavili delavski inspekciji na OLO, kakor so nekateri storili že doslej.

KZ Gradišče v Slov. Goricah se čedalje bolj uveljavlja

Zadnji redni letni občni zbor kmetijske zadruga v Gradišču v Slovenskih goricah je lepo prikazala gospodarsko rast, uspehe in splošen razvoj zadruge.

Zadruga je v lanskem letu razširila svoj strojni park kar z dvema traktorjema, motornim škroplilnico, tovornim avtomobilom in drugim kmetijskimi stroji. Čisti dobiček, nad 8 milijonov dinarjev, je zadruga uporabljala največ za mehanizacijo kmetijstva, z izpopolnitvijo strojnega parka. Poleg trgovskega in odkupnega odseka je najuspešneje deloval in napredoval živinorejski odsek. Za svoje območje je zadruga kupila 6 plemenitih bikov, pripravila so živinorejski dan in ob tej priložnosti razdelili najboljšim živinorecem nagrade v znesku 150.000 dinarjev. Tudi uvedba rodovnika in molzna kontrola pri kravah kaže svoje uspehe.

Sadarski odsek kaže prve uspešne korake v zatiranju pradih škodljivcev, v prvi vrsti ameriškega karpca. Odeček je v

Z NAPREDEK ŽIVINOREJE V APAŠKI KOTLINI

Na zadnjih zborih kmetijskih združb pa Apaske kotline so med drugim padli tudi predlogi o ustanovitvi splošnega živinorejskega odseka ali živinorejskega društva za celotno Apaske kotline.

Ta pobuda je nedvomno zdrava, zato se je zavzel zanjo tudi gospodarski odsek pri občinskem ljudskem odboru Apače. Pred dnevi je bil že ustanovljen iniciativni odbor Ustanovitev take ustanove podpravlja jo le združniki in kolektivni državljan posestev, temveč tudi zasebni kmetovalci. Za napredke živinoreje v Apaski kotlini, kjer so zato dani vsi osnovni pogoji, bo to gotovo koristno, saj bo ustanova združevala prizadevanje vseh kmetovalcev.

Kdo prejme nagrado?

Nagradno uganiko v 15. številki našega tednika je pravilno rešilo 219 reševalcev, ki so vsi pravilno odgovorili na vprašanje in ugotovili, da je to

PRODAJALNA KMETIJSKIH STROJEV V M. SOBOTI

Pri žrebanju pa je bila sreča naklonjena naslednjim trem, ki prejmejo:

- 1. nagrado 1500 din. tov. Kumer Joško, Zerovinci 58,
- 2. nagrado 1000 din. tov. Ratnik Jože, dijak iz Kroga pri M. Soboti,
- 3. nagrado 500 din. tov. Pavlič Konrad, Pertofa 38

Prvo in zadnjo nagrado smo že odposlali po pošti, drugo naj pa dvigne dobitnik v upravi "Obmurskega tednika" v Murski Soboti.

O davčnih stopnjah za odmero dohodnine za leto 1952

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je sprejel republiški odlok o davčnih stopnjah dohodnine za leto 1952. Letošnji način odmere je nekoliko spremenjen v primeri z dosedanjim. Za kmečko lestvico je značilno to, da so davčne stopnje za davčne osnove do 300.000 dinarjev višje kot v dosedajni lestvici, medtem ko so za višje davčne osnove nižje. Davčne stopnje se gibljejo od 7 do 65 odstotkov, medtem ko so se do-

slej od 5,2 do 70 odstotkov. Po večana je tudi vsitna dnine za tujo delovno silo, ki se prizna kot režija in to od dosedajnih 200 do 300 dinarjev na 300 do 400 dinarjev na dan.

Za odmero dohodnine obrtniških gospodarstev in gospodarstev ostalih poklicev ostanejo v veljavi dosedanje davčne stopnje, pa pri prinašu odločitve spremembe predpisa glede obdavčitve obrtniških gospodarstev, ki imajo mešane dohodke in to iz obrtne dejavnosti po obrtniški, za dohodek iz kmetijstva pa po kmečki lestvici, s tem, da se bo v obeh primerih upoštevalo za določitev davčne stopnje sešeta davčna osnova od obeh dejavnosti.

Vsem obrtniškim gospodarstvom je nadalje v odloku priznana davčna olajšava, kolikor zaposlujejo vajence do dveh let učne dobe in sicer 5 odst. od odmerjenega davka za vsakega vajenca, medtem ko so doslej to olajšavo uživale le nekatere stroke.

S 1. majem bodo znižane železniške tarife

Pred kratkim je bilo dokončno odločeno, da stopajo s 1. majem 1953 v veljavo nove cene za potniški promet na železnici. Nove cene so skušali prilagoditi razpoložljivi kupni moči prebivalstva, medtem ko se na drugi strani upoštevajo prevzorno zmogljivost železnice.

Značilnost nove potniške tarife je v tem, da bo z njo uvedeno regresivno znižanje za večje razdalje. Tako so vozne cene za oddaljenost do 150 km znižane za 15%, medtem ko so na razdalje od 151 km do 500 km sorazmerno znižane tako, da dosežejo na 500 km 40 % znižanje. Tako so n. pr. znižane cene na 200 km za 18 % na 300 km 25%, na 400 km 32 % in za razdalje nad 500 km za 40 %.

Pr. določanje cen je bila pripravljena tudi revizija vseh povpostov. Znano je, da se na naših železnih prevaž skoraj 60 % potnikov z različni postopi. Tu niso napravljeni nikakršne korenite spremembe, ampak se je v novi tarifi samo popravilo obstoječi popust.

Določjen je 25 % popust za tujce s turističnim vizumom, dalje 50 % popust za potovanje novinarjev in skupinska potovanja (5 in več oseb) članov kulturnih, fizikulturnih, telovadnih organizacij, raznih društev in vseh vrst, ki so članje sindikata, za pionirje, dijake, invalide in slepe ter nosilce Partizanske spomenice Belega orla in Karadrdjanske zvezde veljal za letni dopust 75 % popust.

Za nedeljske povratne karte (od sobote epoldne do ponedeljka epoldne) bo znašal popust

Letno bodo obnovili do 6 ha vinogradov

Vinogradniško gospodarstvo v Radgani je nedavno uvedlo svojo trsnico, kjer so vložili 403 tisoč cepičnih ključev. Predvidevajo, da bodo v enem letu vzgojili nad 200.000 cepičnik in tako zagotovili 30.000 cepičnik, potrebnih za obnovo lastnih vinogradov, pravtako pa bodo lahko nudili za obnovo ostalih vinogradov zadruga in državnega sektorja v obsevu okoli 180.000 komadov cepičnik mlade trte.

Radgonsko vinogradniško gospodarstvo si mnogo prizadeva za obnovo vinogradov. V svoji načrtni obnovi vinogradov predvidevajo letno obnovo 5 do 6 ha vinogradov.

Podobna prizadevanja pa kaže tudi delovnice državnega posestva Vratji vrh, ki spoda

Ljubljana je štela na dan popisa dne 31. marca letos 135.382 prebivalcev. Leta 1948 pa je štela le 121.492, kar pomeni, da se je v petih letih številca prebivalstva povečala za 14.090, ali za 13 odstotkov.

Okrajno kmetijsko gospodarstvo v Lendavi obnavlja vinograde

Uprava kmetijskega gospodarstva v Lendavi je sporazumno s delovnim kolektivom naredila načrt obnove svojih vinogradov. Letos bodo obnovili 15 ha vinogradov, ki so se že izrodili. V obnovljenih vinogradih bodo uvedli žično vzgojo ter tako povečali pridelke za nad eno četrtino. Tako trta se sicer prej rodi; toda kljub temu se v vinogradu in v vzgojavanja bolj obstrajajo kot v vinogradu, kakršni so v okolici. Vsako drugo leto bodo obnovili 15 ha vinogradov in bodo tako v prvih desetih letih obnovili polovico vinogradniške površine, ki je vsa združena v eni parceli.

PO NOVIH POTEH...

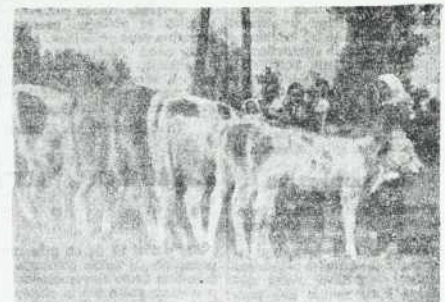
Prekmursko kmetijstvo v desetih letih bodočnosti

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Prekmurju odpade na njive in vrtnarje nekaj nad 38.000 ha ali 60,9 odst. celotnih površin. Od tega kmetije zasejajo letno okrog 27.000 ha ali 79,6 odst. z žitaricami, dočim odpade ostala površina na krmne in industrijske rastline. Povprečni hektarski donosi so zelo nizki. Z mehanizacijo in sedemletnim kolebarjenjem predvidevajo že v prvih 10 letih dvigniti hektarski donos pšenice od dosedanjih 11 na 12 do 16, krompirja od 93 na 130 do 150, pese od 91 na 150, jetmena od 11 na 16, koruze na 39 do 42. Te hektarske donose so po danih kmetijski obrati v Prekmurju že visoko pressegli. Predpogoj pa je načrtna selekcija semen in pa intenzivno gnojenje s hišninami, gnojem, umetnimi gnojili in zelanjem gnojenjem. Vse to nam daje v obsežnem apnenem kislili zemljišč. Praktično bo treba zaapniti okrog 58.000 ha, kar pomeni 58.000 vagonov apnenčevega prahu. Računajoč 15-letno apnenje, bodo morali letno nabaviti 3800 vagonov apnenčevega prahu. Praktično je ugotovljeno, da je mogoče dvigniti hektarske donose s kalcifikacijo do 50 odst., pri poslednjih krmnih rastlinah pa se prihodek tudi enkratno poveča.

Sedanja struktura poljedelskih kultur kaže, da bo potrebno znatno površino žitaric na račun krmnih rastlin. Glavna gospodarska kultura bo krompir, ki daje v Prekmurju soraz-

nem proizvodnja mleka in vzgojiti priznanega plemenitega na račun drugih rajonov, kamor spadajo predvsem predeli Gorice, bo vzgajal mlečno-mesno govedo.

NA SEJMU RODOVNIŠKE ŽIVINE

mermo še najboljšo rezultate. Potrebno pa bo izboljšati dosedanje molzne sorte pogostokrat že degenerativna semena.

V preusmerjevanju kmetijstva bodo odigrale glavno vlogo splošne kmetijske zadruge s svojimi gospodarskimi oddelki.

NA SEJMU RODOVNIŠKE ŽIVINE

trajno obsejati plemenite postaje, saj dobri plemenitki bodo povsod primanjkuje. Stanje bo občutno ublažila postaja za umetno osmenjevanje goved v Murski Soboti, ki je že v letošnjem letu dosegla zavidljive uspehe. V letu 1957 predvidevajo umetno oploditev 5000 krav, v letu 1962 pa že 10.000 krav. Osmenjevanje se bo v glavnem usmerilo na ravninske predele, kjer vzrejajo najboljše plemenite nraščali. V ta namon so še letos ustanovili plemenitno postajo v Lendavi, v kratkem pa bo ustanovljena tudi v Črenšovcih, Gradcu in Gornjih Petrovcih. Celotno Prekmurje bo v bodoče razdeljeno na dva rajona: mlečno-plemeniti rajon bo zajel predel od Goriceke, v Ravensko, obe dolini do Našave in Mačkovec ter dolino doline Salave. Našave, Mačkovec in dve tretjini več in do tretjini več, da ravnanje popolnoma napakno.

VZGOJNA VPRAŠANJA

Čakaj, v šoli boš že dobil svoje

S takimi in podobnimi grožnjami hoče marsikateri oče ali mati ugnati voljo otroka, ki še ne hodi v šolo, pa je po njihovem mnenju preveč star za učni hodnik. Mala deca je živahna. Dečki se kaj radi stepajo, s tem hočejo pokazati svojo moč, deklice se ozmerjajo, morete pokazati celo jesti druga družja ali pa še komu odraditi. No, pravica, da je to že zelo hudo, če res so to prestopki, ki se jih morajo otroci odvaditi. V prvi vrsti pa je naloga staršev, ki so z otroci stalno skupaj, da jih odvadijo, nikakor pa pri tem ne smejo uporabljati groženj s šolo.

Starši, ki ne znajo pravilno vzgajati svoje dece ali pa so pri svoji lastni deci že izgubili precej ugleda, si pogosto ne prizadevajo pomagati, kaj da grozijo otrokom s šolo, češ tam te bodo zapirali, tepen boš, da boš ves kravaj, klečati boš moral in podobno. Ne zavedajo se, da ravnanje popolnoma napakno.

Samí dobro vedo, da ni res, da bi otroke v šoli pretepali, jih kruto zapirali ter da bi morali klečati. To je bilo nekoli v starih časih, zdaj pa je vse drugače. V današnji dobi je vzgoja otrok napakno pojma o šoli. Otroci, ki bi se naj v šoli učili, ter komaj čakal, da bo smel hodi v šolo, se je neznansko bovidi. Trepete že pred samo mislijo, da bo prejel šolo, ko bo tudi on moral v šolo. Seveda se bodo učitelja oziroma učiteljice, v njegovi glavi je nastala popolnoma napakna predstava o šoli in učitelju. Šola je za takega otroka hita, polna grozod, učitelja je predstavlja s veljavo palica v roki, s hudobnim pogledom, ki ničesar ne dela. Je otroke pretpa in kriči nad njimi.

Ze pri vpisu se taki otroci kr trestajo od staruh, jokajo in hočejo pobegniti. Šikavijo se svojih spremljevalcev in učitelja pri njih zaščitijo. Tako je še običajno tudi v začetku prvega dne, dokler je še kak spremljevalce v bližini. Ko ta oddo,

otrok v jok ali celo beg. Mnogo truda in napora ima učitelj s takimi otroci, predem jim prebere in jim jih razloži, da se ne boj šole. Le počasi izgubljajo bojazen pred učiteljem, le počasi prihajajo do spoznanja, da učitelj ni hudoben in nevaren bav-bav. Saj nima niti tiste debile palice v roki niti tenke šikavice v roki, ampak je v vsakem prizajen in jih tudi večkrat pohvali in celo poboža. Doma po tem pripovedujejo, da je v šoli prijetno in veselo, da se se smejajo, peli in igrali, da so siljali

lepe povesti, da ni bil nihče ozmerjan kaj čele tepen. Posledica tega je, da že majhni otroci ne verjamejo več vsega svojih staršev in drugih odraslim, ki so jim poprej nasiljali krog v popolnoma napakni balci. Zepet so izgubili nekaj na svojem ugledu.

Zato naj starši in drugi ne strahajo šole in učiteljev. Šoli napravnijo še itak težko delo, z učetniksi se itak, sami pa izpopolnijo ugled in zaupanje otrok. IF

Na vlaku

Pred enim mesecem sem se peljal iz Ljubljane v Soboto. V toplem kupcu na je sedelo 6 potnikov: dva mlaka in štiri ženske. Pri oknu sta sedeli dve dijakini. Iz njunega razgovora sem razbral, da sta iz Maribora. V začetku večere sta bili že nekam mirni, ponjeje pa sta postajali vedno bolj gladi. To se ni nič hudega, saj mladi ljudje kaj radi vlačijo glavnice poklepetajo. Kdo jim bo zamrlil

Duhoviti dopisnik „Pavlihe“ rešuje ljutomersko kulturo

ali druga plat zvona o koncertu orkestra slovenske fiharmonije v Ljutomeru

Pravijo: »Kdor molči, odgovarja desetim.« Tako nekako smo mislili tudi mi in zato o koncertu Slovenske fiharmonije nismo pisali obširneje, da ne bi v eventualni kritični poročilo prizadeli pretenege številca Ljutomerčanov, predvsem pa onih, ki se tako zelo razburjajo zaradi slabega obiska koncerta, sem pa rajši našla na uprežbo, če prej pa s snadgoz pozdravili prodajalke vstopnic za koncert, ko jih je le-ta ponujala po hišah. Z druge strani pa bi s takim poročilom morali prizadeti tudi gostitelja orkestra SF, ki je tokrat najbrž pozabil, da mora tudi v Ljutomeru predstavljati naš najboljši, največji slovenski umetniški korpus, kar pa zaveda bolj upravo SF. Za ta dan je bil dovolj že dopoldanski koncert v Radostni in koncert večer prej v M. Soboti. Izvajalci so bili utrujeni, to se je pokazalo posebno pri nekaterih violinih. Tudi napovedovalcu se ni zdelo vredno med napovedovanjem sporeda vsaj vsati, kar lahko smatramo za preveliko utrujenost ali pa podcenjevanje poslušalcev, ki so še kar dobro zasedli dvorano (le 30 sedežev ni bilo razprodanih). Tak obisk ne bi smel vplivati na izvajalce, ker smo obveznosti do njih izpolnili v celoti.

Skoraj zastoj . . .

V kratkem bo dotiskana prva številka nove slovenske lepilske revije »Svita« s posebno prilogo za kulturno-prosvetna društva. Revija bo izhajala mesečno in bo seznanjala svoje bralce z najinovnejšimi deli domačih pesnikov in pisateljev, z deli sodobnega svetovnega slovstva, z esaji, kritiko, poročili itd. Posebno nalogo bo opravljala priloga revije »iz naših dnevev«, v njej bodo poročila o delu, uspehih in pomankljivostih vseh kulturno-prosvetnih društev na področju Prekmurja, Priekcije, Stajerske in Koroske. Razen tega bo priloga prinašala tudi ocene najboljših dramskih predstav na podeželskih odrih, seznanjala društva s sodobnimi dramskimi deli in jih opozarjala na slabe igre, ki jih ponekod še vedno igrajo. V prvi številki je precej poročil iz Obmurja. Tako na daljši članek seznanja z letošnjim Prekmurjskim festivalom, z delom Ljudstva univerze v Lendavi, uspehi IZUD Bogovina, SKUD »Štefan Kováčik« iz Sobote itd. Uprava revije bo svojo prvo številko poslala na ogled vsem prosvetnim društvom v sobotnem in ljutomerskem okraju. Ker bo revija silno spremljala delo kulturno-prosvetnih društev v Obmurju, zato naj ne bo

klanja take stvari običajno navdušena publika, določene, pomazne simpatizerji nastopajočih. Torej: tudi dopisniku »Pavlihe« je bila dana možnost, da bi lahko vsaj on rešil čast Lotmerka.

Tolklo v vednost duhovitemu dopisniku »Pavlihe« in vsem onim, ki jih je s svojim pisanim navdušil. -ik.

Obnova društva, ki bi revijo odtkonilo. Letna naročnina je izredno nizka, samo 240 dinarjev. Na revijo pa opozarjamo tudi ostale prebivalce, ki jim je pri srcu slovenska umetna beseda, da se naročijo na revijo. Še danes pišite na upravo revije »Svita«, Maribor, Kamniška 12/II, da vas vsi med svoje redne naročnike. O vsebini prve številke nove slovenske revije bomo v našem listu še poročali.

SKUPNA PROSLAVA PRVEGA MAJA V LENDAVI

V pripravki proslave Prvega maja so Lendavčani pokazali da niso bili enotni, čeprav se včasih in v nekaterih stvareh ne morejo sporazumeti. Na prslavi na predvečer 1. maja bodo nastopili pevci KPD Lendava in SKUD Beli rudar v skupnem pevskem obrodu. Proslavo organizirata Socialistična zveza delovnega ljudstva mesta Lendava in Krajevni sindikati svet Lendava. V programu pa bodo sodelovala razna društva.

1. maja bo ljudsko razjeto. 2. maja pa se bodo nekateri člani Socialistične zveze pridružili članom Zveze borcev, ki bodo obiskali Gantane in Nedelico.

O pranu perila in drugega tekstilnega blaga

Ali ste že kdaj razmišljali, kakšno škodo povzročijo nepravilno pranje tekstilnega blaga? Strokovnjaki trdijo, da z nepravilnim pranjem uničimo največ perila, saj se trpežnost zmanjša tudi za polovico. Koliko izdatkov izgubimo zaradi tega za naša novega perila, če konci izračunati, ker mnogi le trdijo, da je perilo slabe kakovosti. Če pa bi naše gospodinjice poznale te nepravilnosti, bi drugače ocenjevale trpežnost perila in drago, da bi tudi mnogo prihradilo. Za pranje in izpiranje perila rabimo, če je le mogoče, mehko vodo (deževnico). Trda voda iz vodnjaka ni priporočljiva, ker vsebuje razni soli, ki preprečijo več topljivosti in s tem penitev mila. Če se mila ne peni dovolj, perilo ne more biti dovolj čisto. Umazanija, ki ostane v slabo opranem perilu, pa na soncu razkrajata celulozna vlakna — nastajajo razni madeži, pri čemer pranu pa se nekoristno porabi tudi mnogo mila.

Ker pa deževnice nimamo vedno na razpolago, mehčamo studenčno vodo s pralno sodo. Zaradi dolgega pomankanja sode vemo, da je perilo, ki se zadnji čas nekatera gospodinja odvdadila. Toda koristi, ki jih imamo od sode, so take, da jih ne

žalje zanemarjati. Za mehčanje srednje trde vode porabimo približno 20 dg sode. S tem pa pridestimo 1,5 kg trdega mila, ki bi drugače šlo v izgubo, a ne bi imeli od njega nobene koristi. Ker je milo trkraj dražje od sode, a sode porabimo eno osmino v primeri z milom, lahko izračunamo, koliko s tem pridestimo. Enako vrednost kot s sodo mehčana voda, pa ima tudi prekuhana voda.

Mrtla pražna lužina ne poškoduje bombaža. Zelo škodljivo pa deluje nanj, če je vroče na zraku. Zato mora biti pri kuhanju vedno pod vodo. Po kuhanju pa ga čim prej ohladimo v hladni vodi. Kuhati ga smemo le 15 minut. Tekstil iz umetne celuloze na vrenje lug je pri vročini do 70 stopinj Celzija. Bolj vroč lug pa škoduje. Dobro mehčano kuhano milo pa rabimo za pranje bombažnih izdelkov.

Volno in svila nikoli ne kuhamo. Tudi vrela mlinica poškoduje volno, da postane rumenkasta in trda; prav tako sodo in pralni prašek. Za pranje volne uporabljamo le tako vročo vodo, v katero lahko vtakemo roke. Volne ali svile ne perimo nikoli z domačim milom.

Grobo mencejanje in krtačenje mokrega blaga zelo škoduje. Zato je možno, da perilo, ki zadnji čas nekatera gospodinja odvdadila. Toda koristi, ki jih imamo od sode, so take, da jih ne

TVD Partizan Bodonci je poslal dva člana na tečaj

V Bodoncih imajo mlado društvo Partizan, saj je bilo ustanovljeno pred nekaj tedni. Kljub temu je že začelo resno delati. Pripravila se na občinski dan, kjer bo nastopilo z nekaj točkami. Kako cenijo tečaj, so vprašali za potražni s tem, da so poslali dva člana na tečaj za voditelje. Na tečaj so namenili poslati tudi dekleta, katerih pa starši zaradi zastarelih pojmov niso pustili. Težave imajo tudi s finančnimi sredstvi, ki jim primernega igrališča niti nimajo potrebnega denarja. Pomagajo pa si tako, da si denar izposodijo, nakar ga vrnejo iz zaslučka na raznih prireditvah. To kaže, da so precej razgibani. Razpisanost je zagotovilo za bodoče uspehe.

Gasilci se pripravljajo na Prekmurjski festival

Sodelovanje gasilcev z ostalimi društvi v organizaciji je potrebno in koristno. Zato se tudi prekmurjski gasilci pridno pripravljajo na Prekmurjski festival. Nastopili bodo z raznimi fizikulturalnimi točkami in vajami s sekirami. Ob zaključku festivala pa se bo zbralo v Soboti okrog 1500 uniformiranih gasilcev in gostov.

Kakor skoraj vsa društva, tako je tudi TVD Partizan Lendava v finančni stiski. Denar pa vedno rabi, saj se med drugim pripravljajo na Prekmurjski festival. Zato so z zahvalo sprejeli 50.000 din, kar jim je nakazala Proizvodnja nafte v Lendavi kot podporo.

Novo telesnovozgojno društvo pri Gradu

Predzadnje nedeljo so imeli pri Gradu ustanovni občni zbor TVD Partizan. Pred občnim zborom so bili še precej delavniki, kar bodo sedaj že posepešili. Imajo igrališče, katerega pa so jim hoteli odvzeti. Gotovo se bo ta težava dala pravilno in koristno rešiti za društvo in za lastnika.

Postojal sem nestrpen. Čakal sem, da bo kdaj pijanega potnika opozoril. Vsi so molčali in se spogledovali. Nisem mogel več molčati. Opozoril sem ga vpljudno, toda pijanec ostane pijanec. Končno je bil prišel sprevidnik in sem mu rekel, naj odpelje otroka v drugo kupo. Tudi sam sem stopil k drugemu oknu, da mi ne bi bilo treba poslušati vseh neumnostih, ki jih je ta »junak« kar stresal iz rokava.

Novo telesnovozgojno društvo pri Gradu

Novo telesnovozgojno društvo pri Gradu so ustanovili predzadnje nedeljo so imeli pri Gradu ustanovni občni zbor TVD Partizan. Pred občnim zborom so bili še precej delavniki, kar bodo sedaj že posepešili. Imajo igrališče, katerega pa so jim hoteli odvzeti. Gotovo se bo ta težava dala pravilno in koristno rešiti za društvo in za lastnika.

Vesela novica za potrošnike!

Če se ne niste oglašili v naših poslovalnicah, potem to brž storite! Nudimo veliko izbiro kakovostnega blaga za pomlad in poletje, kakor: kretone, oksforde, delcne, cefirje, šantunge, svilc itd.

Zaželeno blago boste dobili po najnižjih cenah:

belo platno	od 220 din
oksforde	od 270 din
kretone	od 310 din
delcne	od 400 din
svilc	od 530 din itd.

Oglejte si zaloge v naših poslovalnicah! — V LJUTOMERU poslovalnici »IZBIRA« in »MANUFATURA« ter v KRIZEVCIH pri Ljutomeru

OBISČITE NASI — PRODAJAMO TUDI NA OBROKE!

Se priporoča

Splošno trgovsko podjetje Ljutomer

Oba neprijetna dogodka sta me večkrat vzmirljala, zato sem se odločil, da ju na kratko opisem. (Nj.)

Kmetje, kmečke gospodinjje!

Olje raste na njivah!

zato zasadite vsak košček zemlje, posebno še med koruzo in krompir čim več bučnic in sončnic.

TOVARNA OLJA - SLOV. BISTRICA

KULTURNE VESTI V KRATKEM

CANKARJEVI »HILAPCI« NA SOBOSKEM ODRU

Dramatska sekcija MKUD »Štefan Cveto« iz soboške gimnazije je minuli četrtek in petek z uspehom uprizorila Cankarjevo dramo »Hilapci«. Uprizoritvam v M. Soboti je sledil nastop v Veržuju zadnje nedelje.

V BELTINCIH IN KROGU »DIVJI LOVEC«

V Krogu je mladinska igralška družina uprizorila Finžgarjevo »Divjega lovca«. Mladi igralci so se še kar dobro odrezali. Igro so izvedli dvakrat. Obidno je bil vedno zadovoljiv. Priljubljeno nedeljo je isto igro uprizorila tudi dramska sekcija IZUD »Ivan Cankar« v Beltincah.

TUDI GASILCI V SKAKOVCIH

so zadnje nedeljo pokazali rezultate kulturno-prosvetnega dela domačega gasilskega društva. Nudiševska komedija »Solški nadzor« je prijetno zabavala številne gledalce.

Kulturni spored so imeli v nedeljo tudi Rogoševci in okoličani. Spored so pripravili člani pionirskega odreda v Rogoševcih.

NASTOP PEVSKIH ZBOROV NA TIŠINI

Izobraževalno-umetniško društvo na Tišini je v nedeljo priredilo koncert mešanega in ženskega pevskega zbora. Prireditelj je lepo uspel in kakor precejšnji porast pridnih tišinskih pevcev.

IZUD na Tišini se pripravljajo

tudi za letošnji Občinski praznik, ki ga nameravajo izvesti ko bo dokončno urejena elektrifikacija Tišine in sosednjih obmurskih vsaj.

ŠTEVILNA GOSTOVANJA ZADNJO NEDELJO

Zadnje nedelje je bila precej bogata s kulturnimi prireditvami, med temi so bila tudi gostovanja raznih društev v sosednjih vaseh.

Tako je gostovala dramska sekcija MKUD »Miško Krajnec« iz rakicanske kmetijske šole v Turmušku z igro »Svoje-glavke«.

V Križevcih pa je gostovala igralška družina IZUD iz Fokovec, z dramo Mateja Bora »Raztrganci«.

Za njim je vstopil pijan možki, ki je glasno govoral in preklinjal.

Vedel se je zraven fantek. Ponudil sem mu svojo sedeo, da bi fant imel mir pred njim. Pa ni hotel. Opazil sem namreč, da je fant zelo boječ. Pijanec se je položil komelec na kolena in si podpel tekočo glavo. Ves čas je govoral in preklinjal. Končno se je obrnil k fantku.

»Kam — kam — se pa ti paglavcev — pelješ?« je vprašal. Fantek je prebledel od strahu in ni odgovoril.

»Iz vlakta te vržem — če ne boš — odgovoril.« je nadaljeval.

Fantek je začel jokati.

Pol ura sem poslušal tega pijanega. Fantku je nekaj časa grozilo, potem pa ga je začel zopet bolj prijazno izpraševati. Otrok je samo jokal.

»Ali tvoji oče ni — nikdar pijan?«

»Ne« je odgovoril tiho otrok.

»Povej mu, da je bedak!« zakričal in močno udaril z roko po vratih.

Fantek je še glasneje zajokal. Pijanec pa se ni lotil le otroka in njegovega očeta, ampak tudi njegove matere. Otrok se je tresel od strahu . . .

Jeni. Zakaj ne bi gledala fantka skozi okno na hodniku?»

Tudi mene je zbudel tak odgovor. Poskušal sem dopovedati dekletoma, da ni lepo, da ne pustita otroka vsaj nekaj časa k oknu, toda zaman. Odgovorili nista sicer ničesar, vendar sta trmasto vztrajali pri svojem.

Starejši fant je prišel le oknu na hodnik, mislilsega pa sem vzvil na roko, da je lahko gledal skozi okno. Obsa sta bila zadovoljna. Mati je sedela brez besede. Videlo se je, da je bila zelo utrujena.

Viak je drvel naprej. Medtem, ko sem držal fantka, sem razmišljali: »Kako je žalosno, če gledaš tako vzvojeni dekleti. Ali jim njune matere niso nikdar govorile o tem, kako se morata vesti? Ali nista nikdar tega slišali v šoli? Ali jima je že kdo govoril o materinstvu?« Gotovo. In vendar sta takli. — O tem bi treba govoriti še več, mnogo več, doma in v šoli.

V Celju so nekateri potniki iz našega kupeja izstopili in smo dobili nove. Med drugimi je prišel v naš kupe devetleten fantek, katerega je pripeljal sprevodnik in mu našel sedež.

»Mama, tukaj je mesto, pridi, midva z Jožtom pa bova gledala pri oknu.«

Mati ni nič odgovorila. Pogledala je mene in obstala. Ponudil sem ji svoje mesto. Prijazno se je zahvalila, vstopila je v kupo in sedla. Bila je bleda, oči so ji bile nekam upadle — gotovo ni bila zdrava.

Obsa otroka sta hotela takoj k oknu. Mati se je vpljudno obrnila do tistih dveh dijakinj, ki sta sedeli pri oknu, in ju prosila, če bi fantka lahko nekaj časa gledala skozi okno.

»Midve sva plačali viak ravno tako kot ostali, zato imava pravico udobno sedeti«, je odgovorila ena izmed njih.

Mati je bila iznenađena. Tega ni pričakovala. »No, če sta takli, — je odgovorila, — toda ni končala slevka.

Ker je bilo vroče, so bila vrata odprta, da sem lahko vse opazoval in poslušal. Videl sem, da ji je bilo zelo hudo. Mladi potnici pri oknu sta stisnila glavi druga k drugi in se začeli smejati. Ostali potniki so postali pozorni na njuno obnašanje. Toda kot malo prej, se je slišalo zopet isti glas: »Midve sva utru-

PREKURIR in PRALEKNI

Nova občinska cesta v lendavskih gorinah

Od gradu nad Lendavo do kraja, kjer so raztezane redke hiše prebivalcev Lendavskih gorin, je vodila ozka in blatna steza, vdrla v zemljo kot kak potok. Prevoz po taki cesti je bil težaven, izogniti pa se skoraj ni bilo mogoče, če sta priložila nasproti dva voza. Ker pa je bila ta cesta kljub temu precej prometna, so prebivalci želeli, da bi jo temeljito popravili.

dosedanjih delih sklepajo, da bo 700 metrov dolga cesta urejena v prvi polovici maja. Vrednost vseh del in materiala računano na en in pol milijona dinarjev. Ker pa bi bilo skoraj vsa dela opravili prostovoljno, bo ljudski odbor mestne občine Lendava izdal le okrog 400.000 dinarjev.

IZ LIFE

Pred tremi leti so tudi v Lipi začeli z gradnjo zadružnega doma. Uredili so sicer štiri prostore, v glavnem pa je dom ostal nedograjen in neurejen. Zadnje čase je zadruga slabo poslovala, zato tudi ni bilo kreditov, da bi lahko končali z gradnjo doma. Vse pa kaže, da bo zdaj delo le steklo dalje. Z zasluženimi iz lanskega leta bodo lahko začeli z deli. Tudi novozaloženi zadrugi odbor se ogreva za to.

Ščasoma nameravajo urediti dvorano, kar bo gotovo pospešilo razvoj kulturnega življenja in dela v tem kraju.

USPELO ZBOROVANJE MLADINCEV PREDVOJVAŠKE VZGOJE V RADGONI

Zadnje zborovanje mladincev izvrstnomaresne vzgoje v Radgoni je lepo uspelo. Udeležba je bila stoodstotna a disciplinirano zadovoljiva. V dneh zborovanja so bila za mladince tudi tri zdravstvena predavanja.

KOLESAR SE JE HUDO PONESREČIL

Pred kratkim se je težko ponesrečil s kolesom Franc Kaučič iz Stavice. Pri padcu je udaril s glavo v obcestni kamen in mu je počila lobanja. Prepeljali so ga v soboško bolnišnico in je njegovo stanje zelo resno.

ČREŠNOVCI

Ob smrti lov. Borisa Kidriča sta imela občinski ljudski odbor in odbor ZB NOV v Črešnovcih komemoracijo, s katero so postali sožalno brozavke. Pogreba v Ljubljani se je udeležilo iz črešnovske občine 32 ljudi.

Občinski odbor Zveze borcev v Črešnovcih je sklenil pomagati pri graditvi spomenika narodnemu heroju Stefanu Kovachu v Soboti. Do 1. maja bo razpečal vse bloke, ki jih je prejel v ta namen, v znesku 10.000 dinarjev.

V Črešnovcih je več enostranskih sirot, katerih starši so postali žrtve okupatorja. Organizacija ZB bo skrbela, da taki otroci ne bodo zapostavljeni, zato ker nimajo staršev ali ne obeh, ki bi lahko zanje skrbeli. Zmenili se bodo z upraviteljski šol, da bo učiteljica na take sirote posebno pazilo in da jim bodo dali prednost pri raznih taborjenjih ali bivanjih v kolonijah med šolskimi počitnicami.

Za 2. n. 3. maj pripravila organizacija Zveze borcev občine Črešnovci veliko zabavno prireditve s srečevanjem. Izkupički prireditve in srečevanja so namenili za gradnjo spomenika borcem in žrtvam črešnovskega okoliša. V drugi polovici maja pa bodo že začeli s pripravami za gradnjo. Bor.

Če jim bo kdo pomagal, bo šlo

Pred tremi leti so ustanovili v Krogu pomorsko brodersko društvo »Partizane. Laniško leto je društvo še nekoliko delalo, čeprav je imelo same dve sandolini in štiri večje čolne. Privedli so veliko tekmovanje na Muri, na katero je prišlo kljub slabemu vremenu nad 1000 gledalcev. Letos si je društvo hotelo kupiti dva navadna šolska kajaka in enega zložitivnega za tekmovanje. Društvo je namreč dobilo povabilo za tekmovanje za republiško prvenstvo kajakašev v mirni vodi in na tekmovanje za državno prvenstvo v kajakaštvu, ki bo tudi izbirno tekmovanje naše reprezentance za svetovno prvenstvo. Društvo pa je brez denarja, ker nima kakih večjih dohodkov. Zato je zaprosilo za pomoč nekatero podjetja. Dobil pa ni

nič. Le Okrajni odbor Ljudske tehnike v Soboti mu je obljubil 10.000 din. Sami člani društva pa si ne morejo pomagati, ker je društvo šele v razvoju in v začetniških težavah. Če bo pomorsko brodersko društvo prejelo podporo za nabavo plovnega parka, bo leti privedlo tekmovanje na Muri. Ingo.

Naznanjamo vsem, da nas je v starosti 67 let zapustil naš dragi oče, stari oče

LUĐVIK GORNJEČ iz Dolkevoja

invalid iz prve svetovne vojne. Družina pokojnika smo spremeli k zadnjemu počitku v nedeljo, 19. t. m. Zalutajo otroci, vnuki in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

- Hiša s parcelo, 2 orala zemlje, z gospodarskim poslopijem, prodaja Ludvik Horvat, Rankovci 43, p. Tišina.
Prodaja hladilnik, stroj za mletje mesa »Volf« z električnim motorjem, konjiko vprego in zapravljenih. Marko Makovec, Lukavci 50, p. Krizevec.
Prodaja ali zamenjaj za enako domojo na vrstnem polju hiško s hišo, s kulinjo, shrambo, pivnico, dvoranico, svinjaki, vrtno, njivo in dvoštevno ograjeno z brzdami — 7 arov zemlje — v predmestju Čakovca. Naslov v prodajalni časopisa »Panonija«, Ljutomer.
Prodaja samohodno lokomobilno in mlaticino znamke M. Fletner-Magyaralanti, 4 K.S. Naslov v upravljalni listi.
Kupim manjšo mlaticino s troslikami ali čistilko. Ponudbe s ceno pošljite na naslov: Karel Ficko, Boreča 41, p. Petrovo.

Vsak teden ena

KAJ POMENI TA NAPIS?

»Prispevajmo vse za končno osvoboditev!« (za kakšno osvoboditev se bore ljudje, ki so napisali in ki tako skrbno hranijo to parolo?)

Kdor ne bo mogel uganiti, mu bomo povedali v prihodnji številki. Kdor pa bo zagonetko razvozal — ali bo vsaj mislil, da jo je — pa se bo lahko v prihodnji številki našega lista prepričal, če jo je prav rešil.

Vremenska napoved

za čas od 23. do 30. aprila: V splošnem nestalno vreme s pogostimi padavinami, vlaži okrog 25 aprila mnogo dežja. V zadnjih dneh meseca lepo vreme.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 24. aprila — Jurij Sobota, 25. aprila — Merko Nedelja, 26. aprila — Marcella, Zdenek Ponedeljek, 27. aprila — Ustanovitev OF Breke, 28. aprila — Faver, Zivas Sreda, 29. aprila — Robert, Marica Četrtek, 30. aprila — Katarina Petek, 1. maja — Vranek deca Sobota, 2. maja — Zvana Nedelja, 3. maja — Aleksander

GIBANJE SONCA: v beki, dne 24. aprila vzhaja ob 4.59, zahaj ob 19.02; v četrtki, dne 30. aprila vzhaja ob 4.51, zahaj ob 19.09.

GIBANJE LUNE: pona lona 29. aprila ob 5.29.

SPOMINSKI DNEVI: 24. aprila 1944. leta so partizani odšli v Postonjski jezeri 1000 sedov borca in matič, ki se jih Nemci skrili tja pred letalskim napadom — 27. aprila 1960. leta je Beka postala svobodna žena. — 27. aprila 1941. leta je bila ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda. — 27. aprila 1943. leta je bilo zborovanje aktivistov OF na Ptuju. — 27. aprila 1947. leta je bil sprejet zakon o prvem petletnem planu F.R.J.

29. aprila 1943. leta so naselenci pri občini na Dunaju 13 krotkih borec za osvobodilo. — 28. aprila 1945. leta so Nemci ustrelili v mariborski okoliščini 70 taince. — 29. aprila 1945. leta so enote IX. korpusa razvele položaje okrog Trsta. — 30. aprila 1944. leta so italijanski fašisti, Nemci, ustrelili v detinjih hiši na 133 otrok. — 30. aprila 1945. leta so bili postavljeni boj IX. korpusa v Trstu. — 1. maj je Mednarodni pižnik delovnega ljudstva. — 1. maja 1942. leta je bil ustreljen Stefan Špiček, prvi talec v Ljubljani. 1. maja 1942. leta je bila ustanovljena H. grupa udarcev pri skupni akademiji Slovenskega mladinskega združenja. — 2. maja 1945. leta sta Korolj in Koprivnik odred kraljevi predati proti Celovcu. — 3. maja 1935. leta je bil kmetič pust v Prebodu in Ostrelci nad Celjem. — 3. maja 1941. leta je bila prikrita del slovenskega oremja in progosla »Ljubljansko pokrajino«.

KINO

- SOBOTA predvaja od 24. do 27. aprila avstrijski film »STRIFE V DIZNU« — 28. do 30. aprila ameriško barvno risano »BAMBY«.
RADGONA predvaja 25. in 26. aprila ameriški film »PRISTOR NA SONCU« — 29. in 30. aprila angleški film »MALA BALEKINA« in kratki film »ROČKA KAPICINA«.
LJUTOMER predvaja 24. in 26. aprila angleški barvni film »NEDO BREZ ZASTREDOV« — 29. in 30. aprila italijanski film »BRES MILOSTI«.
GRAD predvaja 25. aprila italijanski film »VOLK Z GORE SILA«.
IVANČIČI predvaja 24. aprila ameriški film »BOVITSI PVLAVI« — 3. maja mehiški film »RISER«.

Zadružniki, kmetje, kmečke gospodinje!

Zahtevajte pri vaši kmetijski zadrugi kvalitetna semena oljarske sončnice in bučnice.

Kmetijske zadruge, priskrbite si dovoljno kvalitetnih semenjskih oljarske.

Tovarna olja vam nudi za običajno trgovsko robo v zamenjo 1:1 priznane semenjske oljarske.

TOVARNA OLJA - SLOV. BISTRICA

Trije požari v okolici Radgone

LASTOMERCI — Pred kratkim je zgorela v Lastomerčih vinčarja, lasti postojanske Franca Vogrinca iz Benedikta. Požar je nastal okrog polnoči iz nepojasnega vzroka. Požar sta prva opazila organa Ljudske milice iz Gornje Radgone, ki sta bila na službeni dolžnosti, in je mlaticnik Rožman rešil iz gorečega hleva kravo in telce, last vinčarke Margarete Spiljak. Zgorelo je celo leseno s slamo krito poslopje in skoraj vse živce. Škoda znaša okrog 300.000 dinarjev. Ki je bila delno križa z zavarovalnico.

imela lesen strop. Škoda znaša 300.000 dinarjev, zavarovano pa je bilo za 100.000 dinarjev.

FROLEH — 7. aprila zjutraj je nastal požar pri mlinarju kmetu Janerju Mlasku v Frolehu. Ker je stavba bila lesena in s slamo krita, se je ogenj hipoma razširil in vse poslopje. Zgorelo je precej živinske krme, nekaj živil in orodja. Gasilci iz Spodnje in Zgornje Savnice so hitro pripeljali na mesto požara, kakor tudi mladinci predvojske vzgoje, ki so taborili v Zgornji Savnici. Z organizirano pomočjo so rešili iz hiše vse pšobstvo in pretečini del živil ter obvarovali lesene stene pred uničenjem. Škoda na temu znaša 300.000 dinarjev, zavarovano pa je bilo le za 8000 dinarjev. Menijo, da je bil požar podtaknjen.

ZBIGOVCI

— 3. aprila je zgorela hiša Jakoba Kaučiča v Zbigovcih št. 53. Goreti je začel v kuhinji, od koder se je požar hitro razširil, ker je ta

IVANČIČI

V zadnjih dneh je spet ozvelo delo okrog transformatorske postaje v Ivančičih. Maloučnica in nergači, ki jim je napredek trn v peti, so dobili odgovor v skupnem delu vsega naprednega prebivalstva. V Iznanski poletju začeta in poteka uspešna delna se nadaljuje, v enem tednu so ljudje pripravili potrebne droge za daljnovo, skopala j. jame in opravili podobna dela.

Za uspešna dela gre zaslug vsem množičnim organizacijam, ki s kmetijsko zadrugo in občinskimi ljudskimi odbori skupaj delajo. Mnogo truda pa vlagata tudi sam predobni elektrifikacijske odbora tov. Stanjo Vidovič.

IZSLA JE OKUSNO OPREMLJENA REVILJA PRESERNOVE DRUŠTVA »BOBZORNIKI« NA OKOLICAH V LAJKO PRI POUVERJENIKIH IN V VSEH KNJIGARNJAH TER NA UPRAVI V LJUBLJANI, ERJAVEVA CESTA ŠTEV. 12

»Loljzika, nočem bogate neveste. Hočem te tako, ki bo imela malo srca zame. In ti ga imaš. Sjajni je me!«
»Peter, vstani, kaj vendar delaš? Zoljzika, kleči pred menoj.«
Je odgovorila z glasom, ki se ji je zdel tuji.
»Ne, Loljzika, ne bom vstala, dokler mi ne boš odgovorila.«
Je šepetala. »Rad delam. Pogled, tudi moje roke so izdelane. Ko boš moja žena, bom še bolj ljubezniv, da nama bo dobro.«
V Loljzikiinem srcu ni bilo ljubezni zani, bilo pa je veliko usmiljenje do tega fanta, o katerem je trdila tudi njena mati, da bi bil dober zakonski mož. Nemčija je imela dolgoletni odličnem bog. Hudo ji je bilo, da bi zakrčila od bolečine in zbežala neznanu kam, vendar je s trepetajočim glasom obljubila: »Če je nama določeno, bova še prišla skupaj.«
Zamisljela je gledala mimo njega v dolino, kjer so v kofah prižigali petrolejke.
Peter ji je hvaležno stislil roko. Čutil je, da je zmagal.

Vinko je poslal Anza k Cmagercu, da bi ne bila v skrbeh zaradi moža.

Cmagerca, ne zametej mi, nekaj bi vam rad povedal.« je začel Anza. Začutil je se njenemu obrazu. Čelo so ji prepregale rjavkaste lice, tudi nad ustnicami se je vlekle rjavkaste črta. Doslej je nikdar ni pogledal tako natančno. Soje sedel je uganil, da je spet pričakoval otroka.

»Zakolaj je, ko ji je povedal, kako se jim je rodilo ponoti.«
»Ah, če ga niso ustrelili na meji. O, mi ubogi mož! Le kaj bom sama z otroki, se zakrčila kakor hruša. Kato je praga in posteljovala po pol, hotel je vsak večer občudati z dela. V prsih je je bolelo in žolotil in bolelo je nemezna srca. Kakor izmučena je poslušala razprave otroke ki se so poldni pri hiši. Pavel je ozval, da je zamisljena. Se bolj jo je zabolelo, ko jo je vprašal:
»Mati, kje si oča, da jih ni tako dolgo doma?«
Zarja se je v anove ob in mu z zadnjeno bolečino najmanj: »Gred, ljubež oče, ne pustijo domov. Le pomiri se, morebiti bo oča skoraj prišel.«

BUČKOVCI

Igralska družina domačega KUD je z uspehom uprizorila Novovalvano dramo »Herman Celjski«. Za uspeh gre pohvala vsem sodelavcem z rčfiserjem, mu. Kšelo na čelu. Vsi so vložili v prireditve obilo truda, saj so bili med igralci taki, ki so prihajali k vjam po uro in pol doha. Uspeša prireditve naj bi vsem spodbuda za nadaljnje delo, gledalci pa jim dajemo hvaležno priznanje.

»Loljzika, nočem bogate neveste. Hočem te tako, ki bo imela malo srca zame. In ti ga imaš. Sjajni je me!«

»Peter, vstani, kaj vendar delaš? Zoljzika, kleči pred menoj.«
Je odgovorila z glasom, ki se ji je zdel tuji.
»Ne, Loljzika, ne bom vstala, dokler mi ne boš odgovorila.«
Je šepetala. »Rad delam. Pogled, tudi moje roke so izdelane. Ko boš moja žena, bom še bolj ljubezniv, da nama bo dobro.«
V Loljzikiinem srcu ni bilo ljubezni zani, bilo pa je veliko usmiljenje do tega fanta, o katerem je trdila tudi njena mati, da bi bil dober zakonski mož. Nemčija je imela dolgoletni odličnem bog. Hudo ji je bilo, da bi zakrčila od bolečine in zbežala neznanu kam, vendar je s trepetajočim glasom obljubila: »Če je nama določeno, bova še prišla skupaj.«
Zamisljela je gledala mimo njega v dolino, kjer so v kofah prižigali petrolejke.
Peter ji je hvaležno stislil roko. Čutil je, da je zmagal.

Je čutil njeno bolečino. V srca ga je zabolelo prav tako, kakor talent, ko so mu zagrebali miter. S pokopališča se je vračal, v župi opravil so gostoljubni, redni pogrebi so sobustvovali z njim, on pa je šel brez misli mimo vengra, ni sihal besed, le koraki so bili težki, da je komaj prišel domov.

»Cmagerca, pomirite se. Vse bo je dobro.« je tolažil. »Vinko mi je povedal, da naši granitarji niso nobenega zadeli, ko so streljali v temi. Tudi ujeti niso nobenega. Če valnega moža ne bo skoraj doma, je pač padel avstrijskim financierem v roke. Določa ga me, kdo drži. Saj ni napravil nič takega, da bi ga lahko zaštel. Vinko bo že gledal in mu pomagal, da bo prišel kmalu iz zapora.«

Liza se je za spoznanje pomirila. »Nobenega niso ustrelili, si rekel?«

»Vsi smo srečno odnesli nete. Ne vem, kako te bilo z vašim domom. Kolikor se spominam ni mnogo znozil za nami.«
»Si kaj videl na črti?«
»Saj sem vam že rekel, da smo se razbežali. Kaj so streljali za nami. Na meji človek nima časa, da bi gledal za drugim. Vsak posruba najprej zase, čeprav bi moral pomagati prijatelju.«

STRELI NA MEJI

Ko se je nasmehnila, mu je bilo še bolj nerodno. Počasi je začel govoriti: »Dobro vem, da nisem tel. Ljudje me zanimujejo in mi pravijo kurjezanski. In še ta bunka na glavi me kazni. Povej mi, Loljzika, ali sem jaz kriv, da sem tak? Nič ne morem zato. Zakaj me torej ljudje zanimujejo? Vsa je pač kakšen, kakršen je prišel na svet...« Poveva ti, da nisem zadovoljen s samim seboj. Nečem sem. Nimam človeka, ki bi me vsaj malo razumel. To me tako boli. Odkar pa sem spoznal tebe, mi je postalo lažje. Zdi se mi, da si ti dobra z menoj... Tebe tako rad poslušam... Tvoje besede mi pomagajo prenašati moje težave... Obo te pozabim vse... Tako rad te imam...«
»Ali mi to zamereš?«

Loljzika je zastala besede v ustih. Ni pričakovala, da ji bo tako odkrito povedal, kar je v njem trenutnega nabralo Petra v tem trenutku ni samo pomniloval, tudi zamislil se je ji. Nič oholega ni bilo na njem, kakor človek brez življenja je sedel pred njo.

Z žalostnim glasom je nadaljeval: »Tudi omenil bi se rad, toda dekletka ne morem najti. Ali sem res tako grd? Povej mi, Loljzika...«

»Ne bi rekla. To ni tako hudo, kakor si misliš.« je odgovorila, da bi jo pomislila, kako si bo on to razlagal.
»Vedel sem, da me boš razumela.« je povzdignil glas in nadaljeval vedno z večjim upanjem, »ti si dekle, s katero bi lahko živel in se razumel z njo. Loljzika, bi ti hotela biti moja?«
Zadnje besede so mu stekla šlo z jezika.
Loljzika je začela spreminjati barve. Lica so se ji razgrela in zopet ohladila, da ni vedela, kaj se z njo dogaja. Namesto smeja je zarah začutila v svojem srcu usmiljenje. Gledala je, je kakor reveža, ki prosi miločino.
»Peter, kmečki sin si, jaz pa je vinčarstva hčl. Mladvina bi spadala skupaj.« se ji je revalo iz prsi.
»Peter, te želim, da je bil premagan. Ne bi mi smel povedati vsem. Slahčevč dekletka niso marale. Vendar ni odnehal. Sel bo še dalje, četudi bo zdrknil v prepad. Pokleknil je pred njo na kolena in komaj slšno prosil: